

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 379/2026-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Mariánom Ďurinom, Sibírska 4, Bratislava, proti rozsudkom Správneho súdu v Košiciach č. k. 21Sas/9/2024-204 z 18. augusta 2025 a Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Ssk/7/2026 z 25. marca 2026 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 16. júna 2026 domáha vyslovenia porušenia základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a primerané hmotné zabezpečenie v starobe podľa čl. 39 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkami správneho súdu o zamietnutí jeho správnej žaloby a Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NSS“) o zamietnutí jeho kasačnej sťažnosti.

II.

2. Sťažovateľ bol od septembra 1980 žiakom vojenskej strednej školy, od februára do júla 1984 vykonával náhradnú vojenskú službu, do septembra 1987 bol vojakom z povolania a od februára 1989 do decembra 1999 bol zamestnaný v zamestnaní I. pracovnej kategórie. Sociálna poisťovňa zamietla jeho žiadosť o starobný dôchodok z dôvodu, že v zamestnaní I. kategórie neodpracoval 20 rokov, a preto sa neznížil jeho dôchodkový vek. Správny súd ústavnou sťažnosťou namietaným rozsudkom zamietol správnu žalobu sťažovateľa proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, keďže štúdium vojenskej strednej školy nebol výkonom služby, a to bez ohľadu na sťažovateľom tvrdenú skutočnosť, že žiaci boli pred nástupom podrobení lekárskej prehliadke a počas štúdia vykonávali činnosti podobné činnostiam vojakom.

3. Sťažovateľ podal proti rozsudku správneho súdu kasačnú sťažnosť, ktorú NSS ústavnou sťažnosťou namietaným rozsudkom zamietol. NSS sa stotožnil so záverom správneho súdu, podľa ktorého štúdium na vojenskej strednej škole nemožno započítať, keďže nebolo zaradené do I. kategórie. Zaradenie vojenskej služby do I. kategórie sa viazal na status vojaka z povolania a až doba základnej vojenskej služby sa započítava do I. kategórie podľa vyhlášok, ktoré vykonávali zákony o sociálnom zabezpečení, ktoré treba vykladať v súvislosti s minimálnym vekom brannej povinnosti. NSS sa nestotožnil s argumentáciou sťažovateľa o podobnosti činnosti vojaka z povolania a žiaka vojenskej strednej školy. Uviedol, že aj v prípade možného započítania štúdia by sťažovateľ ani tak nesplnil podmienku odpracovania 20 rokov v zamestnaní I. kategórie.

III.

4. Sťažovateľ namieta, že správne súdy nesprávne nevychádzali zo skutočného stavu veci a že Sociálna poisťovňa nevykonala dôkazy, ktorými by zistila skutočný stav. Namieta nesprávny výpočet rokov svojej služby, ako aj zaradenie do kategórii funkcií. Žiada, aby doba štúdia vojenskej strednej školy bola započítaná v I. kategórii funkcií. Svoje štúdium porovnáva s inými povolaniami a odmieta, že zohľadnený mohol byť len služobný pomer vojaka. Sťažovateľ zdôrazňuje, že ako mladistvý bol počas štúdia zneužívaný vojenským výcvikom a rozkazmi a pod hrozbami trestov nútený pracovať a dodržiavať vojenské predpisy. Sťažovateľ zastáva názor, že správny súd a NSS posúdili jeho vec formalisticky a bez zohľadnenia skutočnej povahy činnosti, ktorú vykonával ako žiak vojenskej strednej školy a za ktorú žiada zadosťučinenie v podobe skoršieho hmotného zabezpečenia v starobe.

IV.

5. O porušení základných práv a slobôd sťažovateľa ústavnou sťažnosťou namietaným rozsudkom správneho súdu bol na jeho kasačnú sťažnosť príslušný rozhodnúť NSS. Ústavná sťažnosť je tak proti rozsudku správneho súdu podľa § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) neprípustná, a preto bola v tomto rozsahu podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde odmietnutá. V rozsahu proti rozsudku NSS je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

6. Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu a jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

7. Okrem toho treba poukázať na povahu a špecifiká správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, teda preskúmať to, či pri riešení konkrétnych otázok rešpektovali príslušné predpisy. Správny súd nie je súdom skutkovým, ale súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutých rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy (IV. ÚS 127/2012). Napadnutý rozsudok NSS, ktorý konal a rozhodoval ako súd kasačný, nemožno hodnotiť izolovane, ale iba v kontexte s rozsudkom správneho súdu a predchádzajúcimi rozhodnutiami Sociálnej poisťovne.

8. Sťažovateľ nesúhlasí s nezapočítaním doby štúdia na vojenskej strednej škole vo zvýhodnenej pracovnej kategórii. Správny súd a NSS obsiahlo a presvedčivo vysvetlili legislatívnu úpravu a spôsob výpočtu a doby vzniku nároku na starobný dôchodok a dospeli k záveru, že zákon štúdium na vojenských stredných školách nezaraďoval do zvýhodnenej pracovnej kategórie. Z argumentácie sťažovateľa nemožno vyvodiť, prečo by toto právne posúdenie malo byť zjavne mylné. Preto za zjavne mylné nemožno považovať závery namietaného rozsudku. NSS na argumenty v kasačnej sťažnosti odpovedal adekvátnym a ústavne udržateľným spôsobom. To platí osobitne v situácii, že na vec sťažovateľa aplikoval aj svoju predchádzajúcu ustálenú judikatúru. Záver NSS o tom, že štúdium na vojenskej strednej škole nemožno hodnotiť ako činnosť vo zvýhodnenej kategórii funkcií, nie je zjavne mylný.

9. Námietky sťažovateľa proti rozsudku NSS sa prekrývajú s námietkami, ktoré uplatnil už v kasačnej sťažnosti a ktorých podstatou je porovnávanie jeho prípravy na vojenskú službu s nútenou prácou za neuspokojivých pracovných podmienok. Z toho však nemožno vyvodiť, že by bol záver namietaného rozsudku NSS výsledkom nesprávneho výkladu právnych predpisov dôchodkového zabezpečenia. Podmienky štúdia sťažovateľa na vojenskej škole nesúvisia so správnosťou záverov Sociálnej poisťovne a na to nadväzujúcim rozsudkom NSS. K tomu možno uviesť, že pred rokom 1990 mohlo dochádzať k porušovaniu základných práv sťažovateľa pri príprave na jeho povolanie. To je však bez významu k rozhodnutiu o jeho dôchodku. Preto je vylúčené porušenie ústavných práv sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie. Čo sa týka porušenia základného práva na primerané hmotné zabezpečenie, sťažovateľ okrem námietok nesprávnosti rozsudku NSS nijak osobitne nezdôvodňuje, čo konkrétne malo viesť k porušeniu tohto práva. Nepriznanie starobného dôchodku v súlade s podústavnými predpismi bez ďalšieho nie je porušením základného práva podľa čl. 39 ods. 1 ústavy. Sťažovateľ nárok na starobný dôchodok nestratil, pričom priznať mu ho bude možné po dosiahnutí dôchodkového veku.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. júna 2026

Robert Šorl
predseda senátu